

HET BAUXIETBELEID IN HISTORISCH PERSPECTIEF EN EEN BLIK IN DE TOEKOMST

**Dr. Gregory Rusland
Minister van Natuurlijke Hulpbronnen
14 februari 2006**

INHOUDSOPGAVE

- INLEIDING
- DE PERIODE VOORAF AAN DE BAUXIETWET VAN 1919
- DE PERIODE 1919 TOT DE BROKOPONDO OVEREENKOMST
- DE JAREN '70
- DE JAREN '80
- DE JAREN '90
- DE PERIODE VANAF 2000
- EEN BLIK IN DE TOEKOMST

INLEIDING

Het regeringsbeleid komt veelal tot uitdrukking in wetgevingsproducten, bijzondere overeenkomsten en ontwikkelingsprogramma's.

Relevant hierbij zijn:

de bauxietwet 1919, de brokopondo overeenkomst 1958, het TienJarenPlan 1955-1964, het decreet E-58 mijnbouwwet 1986, en de bauxietovereenkomst 1993.

IN MIJN BESCHOUWING ZAL IK ONGETWIJFELD EEN AANTAL VAN DEZE OVEREENKOMSTEN MEENEMEN.

DE PERIODE VOORAF AAN DE BAUXIETWET VAN 1919

1. *Achteruitgang van de plantage-economie (suiker, cacao en katoen) en verslechtering van de concurrentiepositie (MAXIMALE WINST VOOR HET MOEDERLAND)*
1873-1900 < 50% (1863-1873 80%; 1873-1883 50%)
2. *Mislukking van het Lawa goudonderzoek en Suriname bijna failliet.*
1881 – 1890 34% van de exportwaarde (1ste plaats)
3. *Alcoa wordt met open handen ontvangen zonder bauxietwetgeving en beleidsdirectieven (binnen 13 maanden van nov. 1915-dec. 1916 controle op bauxiet voorkomend op zowel eigendomsterreinen als domeingronden. IN TOTAAL 33.920 HA I.E 13.920 HA MEER DAN VOLGENS DE WET (MEER GOUD GERICHT) TOEN (IN USA SLECHTS 3700 HA)).*

DE PERIODE 1919 TOT DE BROKOPONDO OVEREENKOMST

- 1. *Doorbreken van Amerikaanse monopolie - Nederland (Billiton) in beeld in 1939.
(Maximale winst voor het moederland in gevaar)*
- 2. *Zelfbestuur in 1954 en Brokopondo joint venture Overeenkomst in 1958 en gemiste kans voor 100% eigendom van de dam voor Suriname, nu slechts 10% van het vermogen. (NED en USA niet bereid te financieren)*
  - **HOGERE TOEGEVOEGDE WAARDE VOOR SURINAME** (geïntegreerde industrie)

De bijdrage van de sector in de totale ontvangsten van de Staat steeg van 26,5% in 1964 tot gemiddeld 32% in de periode 1965-1973.

DE JAREN '70: SOCIAAL-ECONOMISCHE ONTWIKKELING VOOR LAND EN VOLK UIT EIGEN MIDDELEN (MEER INKOMSTEN VOOR DE STAAT)

1. *oprichting staatsbedrijf NV Grassalco;
Bakhuis joint-venture met Reynolds 50%-50%
in 1971; in 1974 afgekocht en Bakhuis
bauxietrechten 100% Grassalco.*
2. *oprichting van de IBA (International Bauxite
Association) en de levywet in 1974;*
  - *1974-1985 ca. een half miljard US\$ (US\$ 491,2
miljoen) extra voor de Staat (de bauxietlevy).d.i.*
  - *56% meer dan alle overige belastingopbrengsten
uit de bauxietsector in diezelfde periode (US\$ 314
miljoen).*

DE JAREN '80: VERDERGAANDE OVERHEIDS-BEMOEIENIS EN HOGERE BELANG VAN DE NATIE BIJ WET

1. de oprichting van het Bauxiet Instituut Suriname (in periode van dalende prijzen 1981-1986 53,9 ct/lb (1980 79,22 ct/lb) vandaar in die periode continue STRIJD OM OVERLEVING VAN DE SECTOR bijv.

- *JV overeenkomst Suralco en BMS 1984: o.a. Invoerrechten vrije importen ook voor BMS*
- *beginselenaccoord 1986: o.a. opschorting van de inning van de levy*

2. de mijnbouwwet 1986

DE STAAT IS EIGENAAR VAN ALLE GRONDSTOFFEN

De activiteiten van het Bauxiet Instituut zijn o.a. gericht op :

- Het kennen en begrijpen van de bauxietindustrie zowel in als buiten Suriname;
- Het controleren van de activiteiten van de bauxietmaatschappijen in Suriname;
- Het onderhouden van internationale contacten.

DE JAREN '90: HERSTEL, GROEI EN AANPASSING VAN DE ECONOMIE

1. *Bauxietovereenkomst van 1993*

*internationaal: wederom dieptepunt al.prijs
51,66 ct/lb en nationaal: instabiele macro
economische situatie in ons land.*

- US\$ 217 miljoen investeringen door Suralco en BMS voor continuïteit van de sector
- Marktconforme wisselkoers
- Staatsinkomsten in US\$ genoteerd

Productie en staatsinkomsten voor en na de overeenkomst 1993

Productie in tonnes	<u>Voor 1993</u> 1983-1993	<u>Na 1993</u> 1994-2004	Toe(af) name
Bauxiet	3,3 milj	3,9 milj	18%
aluinaarde	1,44 milj	1,8 milj	25%
aluminium	25.300	24.800	(2%)

Gemiddelde STAATSINKOMSTEN/jr in % v.d. totale economie (gewone dienst)

	1983-1993	1994-2004	toename
Staatsink.	11,4%	19,4%	70%

VERVOLG JAREN '90

2.de energieovereenkomst van 1999:
MAXIMALE POTENTIELE WAARDE UIT
ENERGIE NA SLUITING VAN DE
ALUMINIUMSMELTER IN 1999

	VOOR 1999	NA 1999
VERMOGEN	34,1 MW	80 MW
OVERHEID		
GEM. PRIJS	4,6 USct/kWh	2,5 USct/kWh

3. *MOU met Pechiney* : een nieuwe investeringsimpuls

- Wederom belangstelling voor West Suriname
  - Internationaal: groeiende aluinaardebehoefte
  - **Suriname: Suralco en BMS niet geïnteresseerd**
  - MOU Pechiney in maart 2000 voor haalbaarheidsstudie Bakhuisbauxiet.

DE PERIODE VANAF 2000:

DUURZAME SOCIAAL ECONOMISCHE
ONTWIKKELING VAN VAN ALLE IN HET LAND
AANWEZIGE NATUURLIJKE HULPBRONNEN

*I. Aanpassing mijnbouwwet 1986 en
Milieuwetgeving*

II. Evaluatie Brokopondo Overeenkomst

*III. MOU's 2003 – hernieuwde belangstelling van
Suralco en BMS voor West Suriname (Pechiney
trekt zich terug)*

Aanpassing mijnbouwwet 1986

Internationaal en nationaal is er behoefte aan duidelijke regelgeving omtrent onder andere het milieu (minimum normen en standaarden), rechten van binnenlandbewoners, zekerheden voor houders van mijnbouwrechten en voorzieningen voor investeerders.

De aangepaste mijnwet moet o.a.hierin voorzien en de verouderde bauxietwet 1919 komt te vervallen

Evaluatie Brokopondo Overeenkomst

- Enkele tekortkomingen
  - Lange levensduur van 75 jaren
  - Bauxietconcessies ook voor 75 jaar
  - Geen milieuparagraaf (rehabilitatie etc.)
  - Geen clause voor tussentijdse aanpassing.

MOU's 2003-ontwikkeling West Suriname

**INTERNATIONAAL: TOENEMENDE VRAAG NAAR GOEDKOPPE
ENERGIE EN ALUMINIUMCAPACITEIT**

**NATIONAAL: UITPUTTENDE BAUXIETVOORRADEN VAN
IN 2007. POSITIE BMS IN GEVAAR**

- versneld realiseren van een geïntegreerde aluminium-industrie (bauxiet, aluinaarde en aluminium) in West Suriname;
- **continuïteit en uitbreiding van de aluinaarderaffinaderij te Paranam op basis van bestaande mijnbouwrechten in centraal en Oost Suriname;**
- deelname van lokale ondernemingen;
- **locale verwerking van aluinaarde en aluminium.**

EEN BLIK IN DE TOEKOMST

- **Nationaal: Regeringsverklaring 2005-2010**
  - uitbreiding van de productieactiviteiten in de bauxietsector en wel te West Suriname en in Oost Suriname.
- **Internationaal: toenemende vraag naar goedkope energie en aluminiumgroei verwachting van 4,5 tot 5%/jr.**
  - Wereldwijd jaarlijks ca. 1 miljoen tonnes aluminium en 1,9 miljoen tonnes aluinaarde nodig.
  - periode 2007-2009 wordt reeds ca. 14 miljoen aan extra aluinaardecapaciteit toegevoegd. (Jamaica, Brazilië, Australië, etc.)
  - Vóór 2010 zal de aluinaardemarkt **in overschot** zijn.
  - **Na 2010 zal er weer extra capaciteit nodig zijn.**
  - **Aluminiumcapaciteit zal eerder dan 2010 nodig zijn om die 14 miljoen ton aluinaarde te kunnen verwerken.**

- Suriname heeft voldoende bauxiet en energie in West Suriname om in een deel van de extra aluinaarde- en aluminium-behoefte in de wereld te kunnen voorzien
maar.....

I. Lessen uit het verleden

- Investering van buitenlands kapitaal wordt sterk beïnvloed door **internationale markt en politieke ontwikkelingen** en beïnvloeden het gedrag van de TNC's in Suriname.
- TNC's **spreiden** hun kapitaal en risico's zodanig dat zij niet afhankelijk zijn van een land. Het "arme" land is veelal afhankelijk van de TNC.
- Grote mate van afhankelijkheid leidt tot het doen van **meer concessies dan noodzakelijk**.
- **Afwezigheid van beleid en passieve rol van de Overheid** betekent **nog meer vrijheid** voor de TNC's om de ontwikkelingsrichting in een land te kunnen bepalen.

Vervolg lessen uit het verleden

- Uitgifte van concessies **zonder (aangepaste) wetgeving en beleidsdirectieven** kan vergaande consequenties hebben voor een land.
- **Onvoldoende informatie en deskundigheid** kan leiden tot grote blunders.
- TNC's zijn niet altijd op eigen kracht groot geworden. Soms zijn ze middels beschermende/faciliterende **maatregelen van hun regering geholpen**.
- Om zelf de prijs van grondstoffen te kunnen bepalen moeten alle grote bauxietproducerende landen meewerken. **Suriname is helaas geen belangrijke speler meer**.
- **Noord Amerika is niet meer de grootste aluminiumproducent in de wereld. China en Rusland** hebben de USA en Canada verdreven van de 1ste plaats.

II. Wat staat ons te doen

- *Mijnwetgeving en milieuwetgeving snel aanpassen en afronden voor een duidelijk en transparant beleid naar de investeerder toe.*
- *Actieve rol voor de Overheid ter stimulering van een volgende grote investering met hogere toegevoegde waarde.*
- *Eigen Surinaamse bedrijven stimuleren/faciliteren ter verhoging van de nationale toegevoegde waarde.*

Vervolg wat staat ons te doen

- *Internationale markt en politieke ontwikkelingen in beeld brengen voor een juist besluit op het juiste moment met de meeste kans van slagen. Voorkomen van gemiste kansen.*
- *Het investeringspatroon van de TNC's in beeld brengen om de serieusheid van de TNC's voor een bepaald project in een bepaald gebied op een bepaald moment te kunnen beoordelen. Voorkomen van sterilisatie (i.e strategische assets ongelimiteerd vasthouden totdat gereed voor investering)*
- *De mogelijkheden van de nieuwe spelers (China en Rusland) niet verwaarlozen. Vermindering van de afhankelijkheid van 1 of 2 TNC's*

Vervolg wat staat ons te doen

- *Alle in het leven geroepen beleidsorganen de sector rakende waaronder het Bauxiet Instituut Suriname voorzien van die mogelijkheden om optimaal te kunnen functioneren.*
- *Zo breed mogelijk laten informeren bij de besluitvorming. Nationaal en internationaal*

NOGMAALS

- Suriname heeft voldoende bauxiet en energie in West Suriname om in een deel van de extra aluinaarde- en aluminium-behoefte in de wereld te kunnen voorzien
maar.....
- **PRIMAIR IN ONS EIGEN BELANG EN DAT VAN ONZE TOEKOMSTIGE GENERATIES**

BEDANKT !

EN HIERMEDE VERKLAAR IK

**DE THEMADAGEN IN HET COLLEGEJAAR 2006 ROND
HET THEMA: DE TOEKOMST VAN ONZE
BAUXIETINDUSTRIE**

GEORGANISEERD DOOR HET BAUXIET INSTITUUT
SURINAME ISM DE UNIVERSITEIT VAN SURINAME VOOR
GEOPEND.